

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Divendres 26 de Octubre de 1900

Núm. 2.702

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari i en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1,00
provincias trimestre 2,50
Extranjer y Ultramar 3,50
Anuals, a preus convencionalk sup. 10,00

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que **La que paga més contribució de la provincia.**

Farmacia Serra **XAROP SERRA** **TOS**

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

LAPIDAS **LAS MILLORS Y MES BARATAS** **REUS**

Vda. y fills de A. Auqué

Plassa Constitució, 17 y Galanas, 1

ULTIMAS NOVELTATS

— EN —

CORONAS y altres objectes artístichs de flors, en seda, pluma, metall, porcelana, tela impermeable, etc., de totes classes y preus.

Cintas é inscripcions pera 'ls mateixos

M. PERPIÑA
Major, 22, Reus.

Recordau als morts

Pera 'l 2 del próxim Novembre

PEDRAS MORTUORIAS

de marbre, varis colors treballadas al burí, ante y rellu, desde 15 pessetas; dauradas á meytat de preu 50 per 100 de rebaixa en las inscripcions.—De franch la colocació en lo Cementir.

TALLER DE MARBRES

LLOVERA, 23. VIUDA VILA LLOVERA, 23.

TALLER DE PLANXAR

DE

REGINA LEIRA

Desde 'l mes de Juliol d' aquest any, se troba establert en aquesta ciutat un taller de planxar, montat ab tots los adelantos que ten delicat treball requereix.
Dit establiment te una secció especial pera 'l rentament de cortinatjes, transparents, stors, vels, etcétera, etc.
Així mateix se rentan vestits de seda y merí, y tota classe de mantellinas.
Los objectes que surten del rentament no experimentan cap dany, conservantse com surtits de fabrica.
Se donan lliçons á senyoretas y se serveixen los encarrecs ab la major pulcritut y economia.
Carrer de las Galanas, 6, tercer, 1.º—Reus

Agencia

Admet encarrecs, instancias memorials ó sollicituts als Registres de la Propietat y Ajuntaments, certificats, copias é informes. Administració de fincas cobro de censals, etc. S' escriuen cartas.
Presta diner ab hipoteca.
Carrer de la Presó, 16.

Secció doctrinal

Inmoralitat

Inspiremnos en los exemples que 'ns dona l' historia y veurém que als vicis socials ha seguit sempre la caiguda dels pobles. Lo poderós imperi romá fou enderrocet al ser invadit per la concupiscencia oriental, y d' aquell poderiu sens igual no 'n va quedar ni rastre.
Y si per la virtut del poble hi ha que medir la Espanya actual, cal regoneixer que aném depressa, á corre cuyta, á la ruina, á la mateixa disolució del Estat. Arrén troveréu aquí sols triomfant l' inmoralitat. No's repara ab medis, y ab tal d' obtenir diners ab que subvenir al luxu, á la més impúdica ostentació, se passa per damunt de tot.
Llegim la premsa, y molt sovint las galtes se 'ns enrogeixen de vergonya al considerar l' estat moral que donen á coneixer las noticies que hi trovém. En tots los ordres, en totes las esferas, veurém la mateixa podridura, y ja tant extesa tant desenrotllada que molt nos temém que 'l mal no té pas cura.
Aquí s' ha perdut en tot y per tot la més insignificant noció del dever, y en corstijats per los que denarian dar exemple, tothom fa de las sevas sens tant sols pèndres la molestia de cubrir las apariencias.

Y cóm no ha d' esser aixís si saben verament que per grossa que siga la malifeta may ha de mancar qui la cubreixi ab un mantell protector quant s' arriba á emplear certs arguments? La qüestió capital es fer diners, que després no faltarán pas medis d' arreglarho.
Com á ramellet podém oferir á nostres llegidors la següent llista:
Fugida de presos á Valencia, comprant als escarcellers.
Desfalchs á las Administracions d' Hisenda de Badajoz y Palencias.
Fugida del representant d' Espanya á Xile ab companyia de 20.000 duros y d' una damicela rossa, anomenada Matilde . . . y no 'n inuem perquè seria l' qüentó de may acabar.
Agreguin vostés á tals mostres de cultura l' espectacle d' un poble embrutit que devant lo cadavre no d' com en Dominguin, doná expansió á sos instints de terra, com ho feu lo poble de Madrit, atropellant lo tot pera gosar de més prop de la cerimonia del enterro, y l' ánima 'ls hi caurá als pens, com vulgarment se diu, puig res de sécio ni noble pot ni cal esperar del poble espanyol.
Al extranger nos consideran al nivell del Marroch y de Turquia, y á ís, que no 'ls falta pas rahó, p' ligfan tot lo que poden en las esferas oficials pera que nostra representació sigui fidel reflexo de nostras costums políticas. A l' Exposició de Paris hi hem fet un paper d' estrassa, tant que á falta de altres objectes hi hem exposat fins faltas gramaticals. No es pas estrany que en la secció de Instrucció pública no 'ns hagin donat un sol premi, puig quin concepte pogueren formar en materia d' instrucció, d' un Estat que en son Pabelló hi tenia aquell célebre cartell *se prohibe fumar*? Además, los guardias civils que custodian lo Pabelló d' Espanya, cobrant tert y malament, y per fi de festa, la Comissaria francesa reclama d' ofici 'l pago de dentes, que deuria estar més que saldats.
Tot lo exposat marca ben bé lo nivell de nostres organismes; més lo cas del Sr. Lopez Guajarro, embaixador á Xile, fa sobrexir la mesura. Será tant convencional com se vulgui, més lo cós diplomátich representa l' encarnació de la Patria als paysos llunyans. Al embaixador tenen que acudir tots nostres compatriotes en qualsevol cas en que sigui necessaria la protecció de sos interessos ó personas, y costin vostés de lo que no seria capás un Sr. López Guajarro, que de tant treballar per son compte ha tingut é bé *irregularizar*—posémho en termes fins—la caixa de la legació y 'ls 60.000 duros. La protecció oficial no sabém com los hi haurá anat á nostres compatriotes residents á Xile, més de segur que no podrà queixarse d' ella la *senyoreta Matilde*.
En fi, que estém á la vora del abim, que la regeneració tant y tant esbombada es una mentida com qualsevol altre, y que Espanya s' trova en lo mateix cas que un baixell que té tota la costellada y l' obra morta podrida; encare que pintém l' arboladura y de portes á fora ho posém tot ben bonich, al més petit temporal no hi ha pas remey, 'ns en aném á fons.
Ja fém bé nosaltres de tenir sempre preparat lo salva-vides, puig lo naufragi es inevitable.

¿Están habitats tots els planetas?

A mon amic R. Wynken.

Aquí tens, amic Ricart, una qüestió, que del dia ençà en que s'forjà per primera vegada en el sanderi del home, l'idea d'esbrinar els misteris que tanca aqueixa inmensa volta blava i plena d'estrelles que 'ns rodeja, fins avuy, ha donat lloch a no pocas polémicas, de las que més d'una, si no ha acabat com la célebre comedia de Falsset, no se n'hi ha faltat pas gayre. Y si s'mira la cosa ab una mica de calma, y vritat que no s'hi veu el perquè se l'hi ha donat tantíssima importancia? ¿Per ventura podrém posar algún trós de gallina més a l'olla, quant logrem posar en clá aqueix problema? Jo crech que no, y m'sembla, que fins el dia que poguém comunicarnos ab els habitants dels altres planetas, si es que n'hi han, no tindran cap interés per nosaltres els tals personatges. Dia, que duplo puga arribar may ab tot y 'ls avessos que ha fet la ciencia astronómica.

Més quant tantíssim de paper s'ha embrutat parlant de nostres *vehins celestials*, y quant més de quatre inteligencias poderosas han posat a prova las sevas energias pera solucionar aytal qüestió, algún motiu de pes d'u haverhi, no es vritat? Sens dupie que si que deu haverhi algún; pero jo, no sé veuren cap altre que l'orgull innat del home.

El que primer l'ensà als quatre vents l'atrevit pensament de que 'ls demás planetas que junt ab la Terra poblan els espays siderals; estavan ó podían estar habitats com el nostre, devia ferho ab tota la bona fé, sense tenir en compte, que la gran dossia d'orgull que tots, petits y grans portém a sobre, encare que algunas vegadas el disfressém ab el nom d'*amor propi*, havia de sublevarse tot seguit. No, no podia la bestia humana, acostumada a mirar, de dal del últim grahó de l'escala zoológica en que s'troba, ab inmens despreci als demás sérs orgánichs, y a considerarse com el rey de la Naturalesa, veure que de cop y volta venían altres a disputarli part del seu incmensurable regnat. L'home, que sempre s'ha cregut que tot lo creat, no ha sigut per la seva ditxa, que fins arribá a imaginar-se que'l Sol fou fet a fi de que no hi hagués d'anar tot el dia ab la *llumenera* a la mà, y que s'fou l'ilusió de que las estrellas que brillan en el cel, hi són, y sobre tot las nits d'hivern, no podia, no, soportar ab calma, que als altres planetas que no son la Terra, pogués haverhi altres sérs que com ell podían gaudir las bellezas totas de la mare Naturalesa.

Y aqueixa, aqueixa ha sigut l'única rahó que ha impulsat a combatre la possibilitat de que hi hagués homes, en aqueixos planetas que s' diuen Venus, Mercuri, Saturno, y en tots els que son companys de gloria y fatigas del nostre. L'home vol ser éil sol y ningú més. Mentida li sembla, que puga haverhi qui siga capés de creure que allá en un raconet qualseynga del Univers, hi hagi homes com nosaltres y potser fins més superiors y tot.

Que aixó es aixís com jo t' dich, te'n convencrás facilmente, si fulleijes cualsevol libre que tracti d'aqueixa materia. Si ho fas, veurás que, l'argument de més forsa, y potser l'únich que n'té una mica, que solen emplear els que no volen que fóra de la Terra hi hagi ningú que puga posárselhi al costat seu, se reduheix a dir, que ja que la composició de l'atmosfera dels altres planetas, las sevas temperatures extremes, la distribució de las estaciones de temps, los elementos químichs que'ls forman, etc., no son, ni molt menos, iguals als de la Terra, no s'comprén que en aquells llochs puguin viure los sérs mateixos que viuen aquí, gracias a las condiciones d'existencia de que gosém nosaltres, que en rés s'assemblan, per lo tant, a las d'allí. Es dir que, afirman que no hi pot haver, fóra de la Terra, animals que tingan las mateixas facultats que 'ls homes, pel motiu, de que n' lloch, fóra de nostre planeta, se troban las condiciones de vida que aquí tenim.

Analís bé aqueix argument, y veurás qu' es fill del orgull que antes deya. Veurás en efecte, que sino admeten l'existencia de sérs orgánichs que tingan facultats psíquicas iguals a las del home, es perquè comensan per donar com a cosa fóra de dupie, que cas de que hi hagués sérs racionals, deurían necessitar las mateixas condiciones de vida. No volen, no admetre que dintre d'un cos orgánich distint del nostre, puga haverhi un'ánima tan perfecte ó més que la nostre. El seu orgull els diu que son la mateixa perfecció, que son los reys y senyors de las cosas creadas, y aixís ho crehuen.

Jó, en camvi, crech lo contrari. Per més que regirho tots els indrets del meu cervell, no sé trobar

cap rahó que m'provi l'impossibilitat de que hi hagi sérs que com nosaltres pensin y sentin, y que per pensar y sentir, no necessitin la nostra organizació. Fins m'inclino a creure, que aixís com hi han animals d'organizació tan rudimentaria com la dels *protozoaris*, també deu haverhi, sino aquí, fóra d'aquí, que la tenen molt superior a la nostre.

A més d'aixó, jo no puch creure, me resisteixo a creure, que mons tan hermosos com Venus, tan inmensament grans com Júpiter y Saturno y ab unas estaciones tan uniformes com las del primer, ahont hi regna una perpétua primavera, hagin sigut creats exclusivament, per que desde la Terra, poguém nosaltres matar lo tems contemplantlos a través del objectiu d'un telescopi. Com tampoch puch creure, que la Terra, que ni per sa distancia al Sol, ni per la cantitat de calor que aqueix li envia, ni per son volum, ni per sa composició, ni per rés en fi, ocupa cap lloch senyalat entre 'ls planetas del nostre sistema solar, hagi en camvi, rebut l'inmensa gracia, de veures ella sola habitada per sérs capassos de comprendre la grandesa de la Naturalesa.

Aqueix es, amic Ricart, lo meu pensament sobre aqueixa qüestió, que algún cop ha sigut objecte de las nostras conversas. No afirmaré que no hi ha homes fóra del planeta que habitém; pero tampoch negaré rodonament la possibilitat de que n'hi hagi. Molt al contrari, me sembla llógich del tot, que la Terra, que no ha rebut de Déu cap privilegi en cap altre ordre de cosas, no n' hagi rebut tampoch baix aqueix punt de vista. Més entenguis, que al dir homes, no vull dir homes com els que nosaltres coneixém; vull significar, ab aqueixa paraula, sérs orgánichs, que tingan facultats intelectuales com las nostras ó superiors a las nostras.

A. PORTA PALLISÉ.

Reus, Octubre del 1900.

La decadencia agrícola

y sas causas

La ciencia agraria podria millorarse considerablement obtenint d'una terra tant privilegiada com la nostra dobles productos dels que avuy se obtenen, perfeccionantlos al mateix temps.

Sembla que a Espanya es possible donar un verader impuls a l'agricultura y posarla a l'altura de la d'altres nacions, pero, pera aixó es indispensable

do sas propietats, sos vicis, los cuydados que necessita, las cullitas que pot proporcionar, las máquinas y apers que convé introduhir en lo cultiu y 'ls adops que s'han d'emplear pera restituhir ó retornar a la terra los elementos fertilisadors necessaris pera'l complet desenrotll de las plantas, nostres pagesos; en sa majoria, habitan en los centres de població tenint sas terras a gran distancia en poder de masovers ó criats que las esquilman, hé per desconeixeir los avessos moderns ó hé per falta de recursos pera perfeccionar lo cultiu.

En nostre país, salvo raras excepcions, se creu generalment que'l cel y la terra son los únichs encarregats de produhir las cullitas y que ab esgarrapar l'legerament la terra y llensar en ell las llevors, ja es prou, confiant que la Providencia fessi tot lo demás. Aquesta falta d'acció y aquest abandono proverbial dels pagesos produheix naturalment los efectos que estém tocant tots, es a dir, la postració y'l decaiment de l'agricultura y dels agricultors.

Fixantse atentament en totas las zonas agrícolas d'Espanya l'observador que vulgui formar judici de l'agricultura patria, notará que ha millorat bastant en lo segón terci d'aquest sigle y que hi ha en ella punts brillants dignes de que s'estudihin ó imitin; mes a volta d'aquestas singularitats que honran, no pot menos de reconeixeir l'atrás general en que 'ns trobém ab respecte a altres países que no contan certament ab las excelencias naturals de nostra terra. Aixó que dihém ho tocan los extrangers al moment que atravessan la frontera, ho confessa tot espanyol que ha viatjat per Europa y es opinió acreditada entre 'ls que per l'estudi ó per la comunicació ab las personas entesas han pensat seriament en l'assumpto.

Las provas inequívocas d'aquesta inferioritat las suministra'l mapa de nostre territori, lo simple examen de la superficie, la primera ullada sobre nostres camps. En una part poblacions repetides de pagesos, amontegats en cassas estretas, que per llaurar son terme tenen que anar diariament una, duas ó tres horas; en altre, deserts extensos, incults y casi verges, sens una casa ni cap senyal de que sían propietat de gentes cultas; aquí monts talats ó partits per mà ayrada, presentant lo desordre d'una devastació vandélica; allí terrenos del comú ó de cap, sens fitas ni senyals, que alternativament son objecte d'especulacions de prepotents, ó teatres de lluytas a viva forsa entre convehins atrevits, ó escola d'intrusió, de usurpacions ó de vida licenciosa. De un costat «berbechos» que semblan sembrats, porque la labor s'ha reduhit a una esgarrapada enganyosa, que únicament val pera facilitar lo desenrotll de malas herbas espontáneas; d'altre, descollant entre las garbas de cereals, carts, ruellas, negretas, fruytas y maleza que 's ofegan y consumeixen. Allá nuvols de remats que 's

moren de fam en amples camps desprovistos de vegetació; allí esballerías mal cuydadas, brutas, y deformes. Y per tot arreu, la major part del terreno que s'cultiva en descaus complet per un ó dos anys seguits; ayguas perdudas y mal aprofitadas, com qui espera de l'acció vital de la naturalesa efectos que devia procurar un treball més intel·ligent y més seguit.

¿No es aixó lo que veuen y senten los homes coneixedors de la ciencia a la cultura en que avuy se troba? Per trist que sembli aquest bosquet, no podrá negarse que es exacte, salvo, com hem dit, caríssimas y honrosas excepcions.

Será un extravío del amor patri ofendres d'aquest cuadro fotografiat, doncha la generació actual no es del tot culpable de situacions y errors passats; lo que procedeix es ayrarse sens pecar, aixó es, sentir lo mal agudament, y pera conjurar lo estudiar y treballar més de lo que avuy se fá.

Lo refrán que diu «hisenda ton amo te vegi» es desgraciadament pera 'ls cultivadors espanyols una gran veritat y com lo sistema seguit es lo contrari los resultats no poden menos de ser negatius.

Los propietaris rurals que poden arrendar las fincas per tres, sis ó dotze mil pessetas anyals crehen ja haver resolt lo problema y las entregan al masover trasladantse a viure a las grans poblacions pera donar a sos fills la carrera de Metje ó Advocat que generalment no 'ls serveix pera res. Lo masover, com la terra no es seva, l'esquilma quant pot sens fer gastos d'adops ni introduhir nou y més profitós sistema de cultiu perquè també li falta capital; y'l primer any si te bona cullita paga malament porque hi ha otras atencions que cubrir, lo segon si hi ha hagut pochi productos se disculpa ab aixó y sols abona una part del arrendament y'l tercer pretent ja evadirse del compromís deixant la terra improductible pera'l duenyo. D'aquí lo malestar dels mateixos propietaris y de tots en general.

No, no es aqueix lo camí que deu seguirse pera la agricultura prosperi. Lo duenyo de la terra deu viure prop d'ella, dirigir los cultius y explotarla ab arreglo a sa calitat y als medis de que disposi. Així en compte de produhir poch y dolent podría obtenirse molt y bó y'l malestar general se cambiaria en estat prósper y fells pera totas las classes socials.—A R.

CRÓNICA

Firas y Festas

Un dels números que en las Firas y Festas que se celebrarán en aquesta ciutat desde demá fins al dia 30, que resultarà dels més lluhits a jutjar per las fallazanas noticies que 'n tenim, será, sens dubte, la retreta militar pera'l qual vindrán a aquesta ciutat bon número de músichs, tambors y cornetas de Barcelona.

L'acte de colocar una corona al monument del general Prim promet també ser dels que més sobresurtin.

En los aparadors de la botiga «El Capicho» hi vejerem ahir vespre exposada, entre altres regalos que ja hem esmentat en nostres números anteriors, una preciosa cadira en miniatura, artística obra del destre cadirer del carrer de Jesús, D. Pau Clivilló, qui a no ser conegut en aquesta ciutat per sas ben deixadas obras, l'objecte regalat per éll a la Tómbola benéfica seria prou pera acreditarlo.

Destinat al mateix fi benéfic se rebé ahir lo regalo de S. M. la Reyna Regent, consistent en un preciós relloj de porcelana ab una caps de metall.

Tenim un flamant Gabinet.

¿Pera quant?

Deu y Sagastá dirán.

Lo quefe dels fusionistas ja ha parlat.

Algo ha dit y algo que significa molt pera quants sabém llegir entre ratllas.

«Lo nou Govern tindrà que viure de la benevolencia dels liberals.»

Quedém enterats.

Y ¿fins quan durará aqueixa benevolencia?

«Ecco il problema.»

Per aixó dihém avans que Deu y Sagastá dirán pera quant temps tindrem ministeri Azcárrage.

Perque no podém creure que com confian los silvelistas la separació de son quefe s'ía interina y torni, en consecuencia, molt prompte, a presidir lo Govern.

Silvela ha caigut pera no aixecarse més; si altra cosa vegessim seria un reto pera la nació.

Podrá sí Silvela, «inspirar» los actes del nou Govern; més encara presidirlo desde 'ls bastidors, y així sortirá aixó.

Per aqueixa rahó res bó esperém de lo nou que tan vell resulta ser y tan gastat.

Lo país, aguantará la interinitat com ha resistit tantas otras cosas:

A la forsa.

Pero d'aixó a telerar de nou y estensiblement a

Silvela sentat en la poltrona presidencial, va molta diferència.

«El Imparcial» ha dit que la passada crisi pot afectar al règimen.

«Traslluhirà algo de lo que apuntat queda «El Imparcial»?

Pot molt ben ser que si y desd' ara que si seria si tinguessin algún fundament les esperances dels silvelistas.

En quant á la tornada del senyor Sagasta al poder, cosa que sembla despendre de sas paraules y que alguns donan per segura, podrà serho en efecte pero deuria ser altre impossible.

Ans d'ahir á última hora, reberem alguns programes de las Firas y Festas dela redactats en castellá, impresos en la tipografía y fotografat de nostre particular amic D. Eduart Navás.

En la portada hi sobresurt lo bon gust de la casa editora, tant per la bona elecció del dibuix que l'adorna com per la acertada combinació de las tintes ab que estan tirats.

No s' dirá més, sino que aquest any los impressors tots de nostra ciutat han volgut lluhir los seus mérits presentant al públich programas com los avans esmentats, los catalans, editats pel Sr. Ferrando y 'ls de las Carreras de Bicicletas, pels Senyors San Joan. També de particulars n' han sortit capesses, élls sols, pera acreditar un establiment tipogràfic si tots los quatre de Reus no ho estessin ja, y d'aqueixos han tingut lo gust de veuren igual que de las tres impremptas avans nombradas, de la dels senyors Carreras y Vila.

A tots los hi enviém nostra felicitació pel bon gust que han deixat patent ab sos recents treballs.

Aquesta nit nostre Excm. Ajuntament celebrarà la sessió de segona convocatoria corresponent á la present setmana.

Per acort de las Juntas de Mestres y Dependents perrequeers y barbers ab motiu de las festes se tancaran las botigas als dias y horas següents:

- Dissapte 27, á las 12 nit.
- Diumenge 27, á las 8 nit.
- Dilluns 29, á las 4 tarde.
- Dimars 30, á las 12 del mitj-dia.

Trobém en un colega de Barcelons:

«Lo diumenge se verificá en Las Poblas la solemne bendició de la campana que é la parroquia del poble ha regalat don Isidro Gassol.

A la ceremonia hi assistiren gran número de persones distingidas.

La citada campana es model de sonoritat y esbeltes y honra los tallers del acreditat fundidor de Reus don Joseph Pomerol, ahont ha sigut construhida. En la mateixa se llegeix la següent inscripció: «Feta á Reus per en Joseph Pomerol.—Any 1900.—Fou padrí don Isidro Gassol, diputat á Corts per aquest districtes, y ostenta l' escut de Catalunya, de Sentas Creus, la imatge de Sant Pau y una creu bisantina».

Nosaltres que vam tindre lo gust d' admirarla assegurém que son ben merecuts los elogis que 'l periódich d' ahont copiém la noticia dedica á la acabada obra del senyor Pomerol.

Que rebí son constructor nostra coral enhorabona.

Ahir vespre quedaren exposats en los aparadors de la botiga del senyor Boqué los valiosos y artístichs premis de las carreras de bicicletas.

Aquesta nit s' hi exposará en la mateixa tenda l' elegant regalo que, destinat á la Tómbola, he enviat S. M. la Reyna.

Lo recaudet en lo dia d'ahir en la Administració de Consums per diferents especies puja la centitat de pessetas 855'54.

LA GLORIA

FABRICA DE GALETAS Y BESCUYTS DE LUXO

Se recomanan á las personas ayments de la bona galeta.

Demáninse en totas parts.

Secció oficial

Registre civil

del dia 25 d' Octubre de 1900

Neixements

María Magriñá Sanahuja, de Joseph y Rosa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Remón Tondo Solé, 48 anys, Vidre, 3.—Frederich Torrens Olive, 49, anys, Amargura, 17.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Evaristo.

CULTS RELIGIOSOS

Santuari de Nostra Sra. de Misericordia

(Associació de la Salve)

La Salve que tota los dissaptes se canta en honor de la Verge de la Misericordia, en son Santuari, demé, segons costum, tindrà lloch á las cinch de la tarde.

Lo que s' anuncia al públich y molt especialment pera coneixement de las personas que contribueixen al sosteniment de dit piadoso acte.

Reus 26 Octubre 1900.—La Junta.

Sant de demé.—Santa Sabina.

Anuncis particulars

La veu de la veritat

Desde mésde quinze anys los medicaments **COSTANZI** son los únichs que curan qualsevol mal venéreo ó sifilitich.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Inyección anti-venéreos y Roobant-sifilitich COSTANZI.**

PERA 'LS MORTS

Riquíssim y variat assortit en coronas, flors artificials, rams, pensamientos, y adornos propis para nitxos, panteons y sepulturas y recomposició dels propis objectes que s' troban fets melbé.

RIPOLL germanas

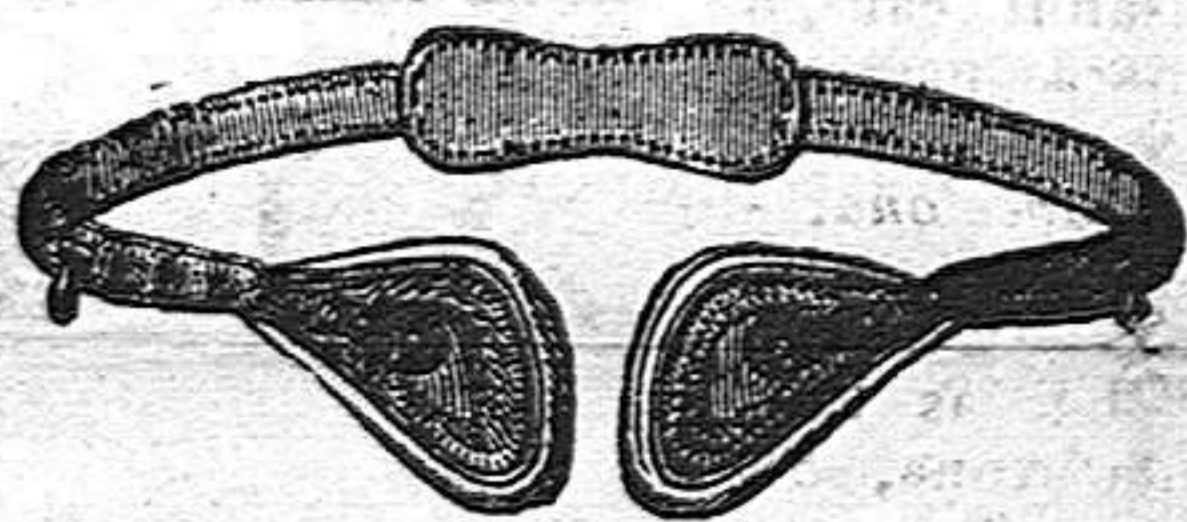
Carrer Llovera, 29.—Reus.

També s' trobará en aquesta casa gran varietat de plantas y adornos para saló.

EN VENTA

En la propietat de D. Jordi Pellisé situada á un kilómetro d' aquesta ciutat, lliudent ab la carretera de Salou, hi ha variats trosos de terra, de cabuda un jornal aproximadament, pera vendre.

Pera informes dirigirse al mateix duenyo, Mercedria, 5,6 á D. Bonaventura Cerps, Farmacia, Reus.

IMPORTANTÍSSIM als herniats (Trencats)

Lo que acredita á una casa de comerç no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclám de falses recomitits y certificats, medis molt empleats en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit á consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convenut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

PASTILLAS # FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y prinicipal droguerías

ELECTRO-MOTORS

Y DEMÉS MATERIAL ELÉTRICH DE LA

Compañía General de Electricitat á Berlin

Sucursal á Barcelona: Levi y Cocherthaler

Unica en Reus: **JOSEPH POMEROL** Carrer de Monterols, 36.

Se garantisen los electro-motors ab crescut rendiment y bona marxa sens que puguin competirlos altres de diferents casas del país ó extranjeras portant al mateix temps la ventatja que després de deu horas ab marxa á plena carga no passi sa temperatura de quaranta cinch grans sobre la del ambient. Son recomenables aqueles electro-motors, havent instalat la sucursal de Barcelona en setanta centrals de electricitat, entre ellas las principals de Madrid, Barcelona, Sevilla y moltíssims á particulars para la industria.

NOTA: En cas que per qualsevol accident imprevisat sufrís algun desperfecte los electro-motors ó demés material eléctrich, la sucursal mateixa de Barcelona te taller para tota classe de reparacions.

Especialitat en bragueros de cauchue pera la completa y prompta curació dels tendres infants. Elastichs omoplátics para evitar lo carregament d' espatllas.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern pera la curació de las hernias

Faixas hipogástricas para corretgir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT

LA CREU ROJA

PLASSA DE PRIM.-REUS

SOCIETATS Y CAFETERS

Gran y variat surtit de cromos, fototipias, cartulinas, llistas, papers, calats pera plats y tot lo demás concernent á la rifa de dolssos

Tots los Sants

Desde 'l més luxós á lo més senzill. Se trobaran á preus limitadíssims en la

Imprempta Ferrando

Plassa de la Constitució, Reus.

Telégramas

Madrid 25.

Lo Consell de ministros celebrat avuy baix la presidencia de la Reina ha durat una hora.

Lo general Azcárraga ha pronunciat un discurs exposant las causas de la crisis y la forma en que s' ha constituit lo nou Govern, lo qual, diu, es una prosecució del anterior.

Ha exposat després los plans del nou ministeri, dient que preferentment atendrá á la nivellació dels Presupostos y á enrobustir lo crédito, tant interior com exterior.

Després ha fet un lleuger resum dels diferents Presupostos parcials. Del de Governació ha dit que s' hi manté l' augment de Correus y Telégrafos, y se suprimeix l' augment de la Guardia civil. Del d' Estat ha dit que se suprimeix la embaixada á Xina, puig la nostra representació al Celest Imperi ens produiria més perills que no pes ventatjas. Del de Gracia y Justicia ha dit que també hi ha rebaixa; y al d' Instrucción Pública hi haurá augment á causa de l' Exposició de Bellas Arts que s' té de celebrar la primavera vinenta y pels treballs del cens.

Referent á Obres Públicas, ha dit que encara no s' pot dir res, puig lo nou ministre necessita ferse càrrech del presupost. Per lo que toca al ministeri de Guerra, creu que s' presentará mantenintse las mateixas xifras que en lo present exercici, encara que fent modificacions en algunas partidas. En quant al presupost de Marina s' ha limitat á dir que en lo projecte don Silvela se proposen sis millions d' augment sobre 'l vigent, pero—ha afegit—posteriorment s' hi va fer una reducció de dos millions; ab tot y aixó, no s' pot decidir res fins que se n' hagi enterat lo nou ministre.

També ha dit que 'l criteri tancat relatiu el personal, es mantenir los actuals empleats.

Secoló comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 24

De Ambrés en 10 dias, v. inglés «Balboa», de 881 ts., ab trãnsit, consignat als Srs. Mac-Andrews.
De Blanes en 3 dias, ll. espanyol «Joaquina», ab trãnsit, consignat a D. C. Mallol.
De Barcelona en 2 dias, ll. espanyol «Isabelita», en lastre, consignatari Manel Rodriguez.

Despatxadas
Pera Londres y es., v. inglés «Balboa», ab efectes.
Pera Alicante ll. espanyol «Isabelita», en lastre.
Pera Aguilas ll. espanyol «Joaquina», en trãnsit.

J. Marsans Rot

Representant, **Joaquim Sociats**

CARRER SANTA ANNA, 26.

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	70'87	Aduanas	50'50
Amortizable 5 0/0	92'45	Norts	74'50
Colonial		Alicants	21'75
Cubas 1886	84'37	Orenses	51'62
Cubas 1890	70'25	Obs. 6 Fransas	3 0/0
Filipinas	68'90	Id. 3 0/0	3 0/0
Exterior París	33'30	Id. Almansa	3 0/0
		GIROS	
París	33'30	Londres	33'50

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comerç de la palssa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.	32'95	33'	
» 3 dias vista	33'17-33'18		
» vista	33'20	33'15	33'25
París 8 dias vista		32'25	32'70
» vista		32'15	
Marsella 90 dias fetxa		32'15	
» 6 vista			

VALORS LOCALS

	PLAS.	PLAS.	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.		675	
Industrial Farinera		700	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		150	
Manufacturera de Algodón		25	
C. Reusense de Tranvías		275	350
C. Reusense de Tranvías privilegiadas 5 per 100			

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	70'91	Cubas del 86	84'37
Colonial		Cubas del 90	70'37
Orenses	21'80	Amortizable	92'50
Norts	50'65	Ob. 5 pç Almansa	
Alicants	74'65	Id. 3 pç Fransas	51'75
Filipinas			

PARIS

MADRID

Exterior	69'15	Interior	71'
		GIROS	
París	32'65	Londres	33'30

Se reben ordres pera operacions de Borsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotissables de Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los païssos.

LLIBRES

Poesías, de D. Eugeni Mata y Miarons.—Una pesseta, 1 tomo.
Rosari del cor, poesías de D. Francisco Gras y Elias.—Das pessetas, lo tomo.
Se venen en l'Imprempta d'aquest diari.

Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

MIRACULOSOS CONFITS SÍFILIS

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

COSTANZI Curació absoluta y radical de la SÍFILIS en breu plaso, en lo

No pocs envejosos sofreixen grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totas nacions los Re-mey Costanzi, que han curat mils de malalts de venéreo y sífilis encare sent sós malís crónichs de més de 20 anys.

SANATORI PERA SIFILITICHS

Carrer Major de la Bonanova, núm. 74

San Gervasi, Barcelona.

Perà més informes, Dr. Abreu, carrer de Vergara, número 10, primer, Barcelona, ó en lo mateix establiment, al administrador Sr. Rumiá.

A. SALVATI COSTANZI
Carrer Diputació, 435.
Barcelona

Dits medicaments son d'efecte tan maravellós pera ls estre-nyiments uretrals, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evi-tant ademés las perillosas candelillas. En dos ó tres dias será ra-dicalment curada la purgació recenty en cinch ó sis dias la crónica y gota militar. Inmillorable pera las úlceras y flujá blanch de las donas, arenillas y catarros de la vejiga, escozores uretrales, calculs, retencions d'orina y demés infeccions genito urinarias y especialment la sífilis encare que sia hereditaria. Pera la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, porque es l'únic que no conté loduro de potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectos de tals sustâncias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fáciles de curar. Lo Roob te ademés la ventatja de poderse usar ab profit en qualsevol mes del any. Als incrédols se ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 435, Barcelona.—Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar inyeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'00. Dits medicaments están de venta en totas las Far-macias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Freixa Plassa de Prim, 1.

ALTAS

BAIXAS

perà la contribució
Se'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Ferrocarril económic

de Reus a Salou

Servey de trens

que regirá desde l'16 de Setembre de 1900

SORTIDAS DE REUS SORTIDAS DE SALOU

Matt	Matt
4'10	4'56
9'00	10'40
Tarde	Tarde
2'32	5'10
5'43	Nit
	7'2

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.
Reus 16 de Septiembre de 1900.

LA GRESHAM

COMPANYA INGLESA DE

SEGURS SOBRE LA VIDA

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDADA A L' ANY 1848

Polissas indisputables.—Beneficis Capitalisats
Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituíh lo dipòdit exigit per las Lley-fiscals vigents com garantís pera sos assegurats a Espanya.—Oficina pera Cata-lunya, Plassa de Catalunya, 9, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.—A Reus dirigirte a D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

LA PALATINE

Companya inglesa de

Segurs contra incendis, esplosions y accidents.

Capital: 34.000.000 de pessetas

Oficina para Catalunya, Plassa de Catalunya 9, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.

Comissionat a Reus, D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim

